

KRISTER P. JANSSON

JAN PANCUR

in

**TESTENINSKA
ZAROTA**

Ilustriral Jure Engelsberger

 DIDAKTA

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-93-32

JANSSON, Krister P.

Jan Pančur in testeninska zarota / Krister P. Jansson ; ilustriral Jure Engelsberger. -
1. izd. - Radovljica : Didakta, 2022

ISBN 978-961-261-661-8

COBISS.SI-ID 103218947

**Totalno neobičajne prigode
totalno običajnega šolarja,
ki po navadi rešuje matema-
tične naloge, občasno pa tudi
sošolce in vesolje pred
najgrozovitejšimi zlikovci
in drugimi neverjetnimi
grozotami.**

Nadprofesordoktorica Amalija Pelinšek je bila precej žleht oseba.

Njeni sosedi so vedeli povedati, da ji v hudobiji ni enakega v vsej stolpnici.

Nekateri so menili, da je najbolj žleht oseba v Močivju.

Kar ni hec. Močivje je precej veliko mesto. V resnici ... so imeli prav.

V resnici ... je bila Amalija Pelinšek najbolj žleht človek na vsej Zemlji. Ever.

V resnici ... je čisto malo manjkalo, pa bi bila najbolj zlobno bitje v vsem vesolju.

Nadprofesordoktorica Amalija Pelinšek je imela sama o sebi zelo dobro mnenje. Bila je prepričana, da je najbolj pametna, najbolj domiselna, najbolj skromna ... skratka najbolj kul.

Kar je pri hudobcih pogosta reč.

Saj veš, kako to gre. Da se nepošteni ljudje velikokrat razglašajo za največje poštenjake. In se imajo največji nestrpneži velikokrat za prave prijazneže.

No, tudi hudobci dostikrat o sebi mislijo vse najboljše.

Sploh pa Amalija Pelinšek.
Ampak to ni zgodba o hudobcih.

Čeprav je v njej kar nekaj hudob.

Še dobro. Kam bi pa prišli, če bi bili zlobci
junaki zgodb.

NA TISTI USODNI DAN

O petkih in praznih glavah. Dan Z. Zjutraj.

Jan je rešil zadnjo enačbo in utrujen zaprl zvezek. Zazehal je. Ura je bila sedem. Zjutraj. On pa ves zdelan, namesto spočit. Hudoooo utrujen. In še bolj zaspan.

Kriva je bila šola. Kaj pa drugega.

Zaradi šole je šel spat šele ob pol dveh zjutraj.

Zaradi šole je zvečer pisal tri spise. Potem pa pozno ponoči še tri. In na koncu v postelji

še matematično nalogo. Oziroma polovico matematične naloge. Ker je na sredini zaspal in drugo polovico načečkal šele zdaj.

...

Janova glava je bila čisto prazna.

Edina misel v njej je bila povezana z zadnjim računom. Oziroma s številko 42. To ni bila zelo razmišljajoča misel. Bila je zazehana misel. In malo olajšana, ker je rešil vse naloge.

Razen osamljene številke 42 v glavi ni imel ničesar. Tako prazna je bila, da bi vanjo lahko vstopila kakršna koli ideja.

Recimo slutnja, da se ne zelo daleč stran pravkar prebujajo najbolj hudobno bitje na svetu.

Ali pa slutnja, da naslednja reč, ki jo bo reševal, ne bo enačba, pač pa vesolje.

Ali pa slutnja, da bo to počel že danes.

Ampak v Janovo glavo ni vstopila nobena mračna slutnja.

Še sreča! Če bi ga prešinile takšne skrbi, se morda sploh ne bi odpravil v šolo.

Mogoče bi odprl vrečko čipsa in legel pod posteljo.

In upal, da se bo vesolje dobro znašlo tudi brez njega.

To pa sploh ne bi bilo dobro.
Na srečo je Janova glava ostala prazna, čips
pa lepo zaprt v kuhinjski omari.

...

Jan se je odpravil v kuhinjo.

Medtem se je zunaj prebujal dan, ki se je
obetal razviti v čisto navaden petek.

In se je pozneje razvil v nekaj čisto drugega.

Tako kot se rado zgodi s petki, ki se začnejo
s prazno glavo in brez velikih pričakovanj.

O tem, da je včasih bolje vedeti manj kot preveč. Dan Z. Zjutraj.

Iz kopalnice se je zaslišal Očijev brivnik.

Takoj za njim pa še Očijev glas. Na žalost. Oči je bil pred kratkim na tečaju jodlanja. Od takrat naprej se mu je zdelo jodlanje kul in je družino vsak dan razveseljeval z novimi jodli.

Jan se je oblekel in pojedel skodelico čokolina.

Potem je pripravil šolsko torbo. Vanjo je dal matematični zvezek. Med zehanjem je z mize zgrabil še tri spise in jih dal v torbo.

Torbo je zavihtel na rame in prijel telefon.

Pogledal je, kaj se je zgodilo novega.

Mojca je objavila sliko hrta na kavču. Skoraj je pritisnil na gumb, pa si je premislil. Ne bo prvi pritisnil všečka.

Drugače ni bilo nič posebnega.

Sošolke so si izmenjavale vprašanja za angleški test.

Marko je objavil zamegljeno fotko. Isto kot zadnje tri tedne. (Marko je pravil, da je nekega večera z balkona sosednje stolpnice vzletela vesoljska ladja. Verjel je, da jo je slikal s telefonom.)

V resnici se je na sliki videl le neoster obris stolpnice in nič drugega. Ampak Marko jo je še kar objavljaj. Nekateri v razredu so ga zato zafrkavali. Jan pa ne. Marko je bil dober prijatelj in dobrim prijateljem se ne posmehuješ. Tudi kadar veš, da se motijo.

Jan je Markovi sliki prilepil všeček.

Počasi se je odpravil na hodnik. Med obujanjem ga je iz kuhinje dosegel Mamin glas.

»A boš za kosilo jedel makarone?« je vprašala.

»Oči je iz trgovine prinesel ene nove. Od znamke Flajšten.«

Če bi Jan vedel, kako grozovito je Markova zamegljena slika povezana z makaroni, bi verjetno naredil kaj dramatičnega.

Mogoče bi začel glasno tuliti.

Mogoče bi šel v kuhinjo, zgrabil makarone in jih vrgel skozi okno.

Mogoče bi si panično grizel nohte.

Mogoče bi šel po čips in pod posteljo.

Skoraj gotovo pa ne bi šel v šolo.

Pa ni vedel nič o tem. Vedro je zaklical: »Ne! V šoli bom jedel,« in se nič hudega sluteč odpravil na avtobus.

Kar se je na koncu izkazalo za še kar dobro stvar.

Ali pa za vsaj malo boljšo od kakšne druge reči, ki bi jo lahko naredil.

NA TISTI USODNI DAN ... MALO POZNEJE

O razredničarkah, ki počnejo običajne stvari. Dan Z. Dopoldne.

Nekaj ur pozneje je Jan planil v učilnico:
»Gospa razredničarka!«

Krizantema Otožnik je dvignila pogled iznad kupa testov.

»Prosim, Jan?« je rekla.

»Z znanstvenico, ki je predavala v telovadnici, je nekaj narobe.« Jan se je sklonil k učiteljici in zašepetal: »Rep ima.«

Učiteljica je zavila z očmi: »Ja, pajade, Jan.«

»Res. Videl sem ga. Rep. Precej dolg.« je vztrajal Jan.

Razredničarka se je dvignila visoko nad kateder: »Jan Pančur! Si pozabil, kaj si v sredo obljubil ravnatelju? Še nimaš dosti izmišljajna. V ponedeljek si tri sošolce obtožil, da izsiljujejo ves razred. V sredo si trdil, da je hišnik volkodlak. Danes ima pa profesorica ...«

»Nič si nisem izmislil ... če pa ...« se je branil Jan.

»... danes ima pa slavna profesorica precej dolg rep. Super, Jan, fino zate. Bujno domišljijo imaš. Jaz imam pa na mizi kup testov, ki jih moram popraviti. V glavi pa strašen glavobol. Pojdi, prosim, ven, če nimaš kaj pametnejšega,« je osorno rekla gospa Otožnik.

Jan je vzdihnil. OMG, je pomislil. Vedel je, da ima prav. Ker je RES videl slavni znanstvenici izpod plašča bingljati REP. Da sploh ne omenja neprijetnega hladnega in kovinskega lesketa v njenih očeh. Da sploh ne omenja čudnega dogajanja v šolski telovadnici, kjer so učenci in učitelji počeli totalno sumljive reči. Da o ravnatelju sploh ne govori.

A je razumel tudi, kdaj se z razredničarko da pogovarjati in kdaj ne. In zdaj se ni dalo. V takšnih primerih, to je že vedel, je bil pri njej taktičen umik boljši od vztrajanja.

Obrnil se je in šel iz učilnice. Trdno odločen, da gre čim prej čim bolj stran. Čim dlje od šole in čudnih reči, ki jih ni opazil nihče razen njega. Ker je slutil, da se dogaja nekaj slabega. Takšne vrste slaba reč, ki ji v filmih

po navadi sledijo še veliko slabše stvari. Pomislil je, da bil raje doma, z vrečko čipsa skrit pod posteljo. In se odločil narediti točno to.

Ko je za sabo zaprl vrata učilnice in se znašel na praznem in popolnoma tihem šolskem hodniku, ga je preplaval strah.

Jana ni bilo lahko prestrašiti, pa ga je bilo ta hip vseeno čisto zares strah. Veliko bolj, kot se je kadar koli bal kakšnega testa ali katerega šolskega nasilneža.

Pa še vedno manj, kot bi ga bilo, če bi vedel, kaj se dogaja v učilnici.

Tisti, iz katere je pravkar prišel.

Tisti, v kateri je v tem trenutku razredničarka počela skrajno nenavadne reči.

Takšne, ki jih človek res ne pričakuje od učiteljev.

O razredničarkah, ki počnejo neobičajne stvari. Dan Z. Dopoldne.

Razredničarka je tiho šla do vrat.

Odškrnila jih je in se prepričala, da Jana ni več v bližini.

Potem je obrnila ključ in skrivnostno zašepetala v svojo uro: »En od mulcev nekaj sumi, kaj naj naredim z njim?«

V uri je nekaj zaprasketalo in zapiskalo.

»Razumem,« je rekla razredničarka in se vrnila za kateder.

Sedla je na stol.

Potem je zvila rep pod jopico.

In se popraskala po luskah na nogi.

Pogledala je kup nepopravljenih testov na mizi.

»Saj jih nihče ne bo več rabil,« je pomislila. Potem pa naredila nekaj, o čemer sanjarijo milijoni učiteljev po vsem svetu. Pa ne naredijo, ker se bojijo ravnateljev in šolskih inšpektorjev.

Vrgla je teste v rezalnik za papir.

Opazovala je, kako iz rezalnika enakomerno polzijo tanki papirnati rezanci.

Potem je naredila tisto, kar bi verjetno naredila večina učiteljev ob pogledu na rezalnik, ki požira teste. Zakrohotala se je: »Buahaha-hahahahaauuuu.«

Njen obraz se je počasi razlezel v nasmeh.

Razredničarka Krizantema Otožnik je namreč – za razliko od Jana – vedela veliko. O čudnih rečeh, ki so se dogajale v šoli. In še kje drugje. Vedela je skoraj vse.

Čisto vse je pa med vsemi kvadriljardami ljudi in drugih bitij v vesolju vedel samo nekdo.

Samo ena superhudobna znanstvenica.

Pa še ona ni vedela, kako se bo vse skupaj končalo.

Tako kot se velikokrat dogaja, ko je svet tik na tem, da gre rakom žvižgat.

In je od drobnih minipodrobnosti odvisno, kako se bodo obrnile stvari.

Šolski hišnik bi verjetno rekel: Včasih so stvari meglene zato, ker je megla. Včasih pa zato, ker niso jasne.

Ampak v tem trenutku gotovo ne bi rekel nič.

Ker se je ukvarjal s čisto drugimi skrbmi.

O krohotih strašljive vrste.
Dan Z. Dopoldne.

Po šolskih hodnikih se je vlekla neznansko težka tišina.

Jan se je neslišno plazil od vogala do vogala.

Nekje daleč za njim je rezalnik neslišno poziral teste.

Nenadoma so se šolski hodniki zatresli od strašnega krohota.

Buahahaha-
hahahaauuuu

Ni vedel, čigav je smeh.

In ga niti najmanj ni mikalo izvedeti.

Jan je pospešil korak.

Le kako sem se znašel v tej godlji, je pomislil.

Časovni skok

**Če hočemo razumeti,
kako se je Jan znašel v tej godlji,
moramo narediti časovni skok.
Nekaj tednov nazaj.**

O načrtih najbolj zlobnega bitja v vesolju. Nekaj tednov pred dnevom Z.

Na enem od najbolj zanemarjenih balkonov na Zemlji se je zbudil najbolj zlobni stvor v vesolju. Pomežiknil je v prvih jutranjih žarkih. »Kakšen lep dan se rojeva, da me kar sreča preveva,« ga je prešinilo na obsijanem balkonu.

Le kaj bi počel danes? je pomislil.

Pretegnil si je noge in se zadovoljno zarežal soncu: *Že vem, danes bom razsul svet. Danes bo moj dan.*

To se mu je zdela tako dobra zamisel, da so se mu usta razširila v širok nasmeh.

Nad njimi se je zlohotno zalesketalo 400 oči.

Pretegnil se je, se nastavil sončnim žarkom in zlovešče premišljeval o bližnjem uničenju sveta.

Dokler se mu ni zdelo, da je dovolj ogret. In da je nastopil čas za uresničenje strašnega načrta.

Pripravi se svet, prihajam te uničit, je pomislil. Zabrnel je s krili, se pognal v zrak ...

... in se ujel v mrežo.

Presneta reč, kakšna zoprna nevšečnost, je zagodrnjalo najbolj zlobno bitje na svetu. Pa ravno zdaj, ko sem se odpravil razsuti ves svet.

Potem ga je požrl pajek.

O tegobah najbolj zlobnega bitja v vesolju. Nekaj tednov pred dnevom Z.

Pajek je bil zadovoljen.

Dan, ki se začne z nečim v želodcu, je po pajkovskih merilih dober.

Veliko boljši od dneva, ki se začne s praznim želodcem.

Tudi če razliko med praznim in nepraznim želodcem predstavlja en sam, niti ne posebno tolst komar.

Vesolje si je oddahnilo.

Krize na balkonu je bilo konec. Superzlobni komar je končal v pajkovem želodcu, z njim pa njegovi superzlobni načrti.

Morda si misliš, *ha, kaj pa lahko naredi en komar slabega.*

Ampak vesolje je precej staro in je od prapoka naprej doživelo marsikaj.

Zato dobro ve, da lahko en sam zlohoten komar spravi v tek usodne stvari, ki sprožijo še bolj usodne posledice, te pa pravo katastrofo.

Na srečo je komarju spodletelo. Vesolje je bilo temu primerno dobre volje. Niti slutilo ni, da se na drugi strani balkonskih vrat kuha še večja nevarnost.

Zadovoljno je bilo tudi bitje z bledimi lici in kljukastim nosom v mračni sobi.

Po naključju je bilo še nekaj trenutkov nazaj drugo najbolj zlobno bitje v vesolju.

Takoj za superzlobnim komarjem, s katerim sta si občasno delila balkon, ne da bi slutila en za drugega.

Po zaslugi pajkove mreže je tako zdaj najbolj žleht stvor v vesolju postala Amalija Pelinšek.

Ampak razlog za njeno zadovoljstvo je tičal čisto drugje.

Čez nekaj minut bo na televiziji posnetek mojega intervjuja, je pomislila. Končno so spoznali, kako zelo sem pametna in pomembna.

Amalija Pelinšek je bila resda za majhen kancček manj zlobna od prežvečenega komarja.

Je bila pa zato precej večja.
In dosti bolj pametna.
Predvsem pa veliko bolj nevarna.

Z zlohotnim nasmeškom je opazovala pajčevino na balkonu, potem pa prižgala televizor. Samo za to dragoceno priložnost je kupila naj-novejši in največji model. Stari pač ni bil dovolj dober in velik, da bi na njem gledala sebe.

O nenavadnih pogovorih s fikusom. Nekaj tednov pred dnevom Z.

Prav rad bi napisal, da je bila Amalija Pelinšek včasih drugačna.

Prijazna, dobrosrčna, nasmejana.

Ampak ne morem.

Odnos med njo in ostalim svetom je bil od nekdaj približno tak kot med nergavo coprnico in veliko bradavico na njenem nosu. Zdelo se ji je, da je ves svet ena velika nadležna bradavica, zaradi katere ne more uresničiti svojih sanj, saj ni opazil njene genialnosti. In je ni cenil tako, kot bi si to zaslužila. In se ni hotel vrteti tako, kot se ji je zdelo, da bi bilo prav.

Vsako jutro je na balkonu med zalivanjem rekla svojemu fikusu: »Enkrat bo svet že še spoznal, koliko pametnejša sem od vseh znanstvenikov in ljudi. In koliko bolje bi bilo, če bi bilo po moje. Če bi jaz odločala, kaj lahko svet počne in česa ne sme.«

To je bil njen dnevni obred.

Njena in fikusova skrivnost.

Zdelo se ji je, da jo fikus razume.

Bolj kot ljudje.

Vsaj nasprotoval ji ni.

Ampak na njeno veliko žalost svetu ni padlo na pamet, da bi ji ponudil priložnost. Zato se je iz leta v leto, iz meseca v mesec, iz tedna v teden v njej vse bolj nabirala jeza. Obenem pa je raslo njeno hrepenenje, da bi enkrat dobila priložnost za zadoščenje.

Tu in tam ji je kakšna stvar malo ublažila jezo.

Recimo pričakovanje, da bo na televiziji čez nekaj minut intervju z njo.

Da bodo lahko ljudje končno spoznali, kako neznansko najpametnejša je.

Komaj je čakala.

O najhujši mori Amalije Pelinšek. Nekaj tednov pred dnevom Z.

Pol ure pozneje Amalija Pelinšek ni bila več dobre volje. Sedela je v fotelju in zlovoljno bolščala v zaslon. Niso se ji uresničile sanje. Pravzaprav se ji je pripetila najhujša mora: niso predvajali njenega intervjuja. Namesto njenih superpametnih misli so na ekranu otroci peli pesem o pomladi.

Namrščila se je. Namesto nje so dali na program vreščече froce!!!!!!

In bedno cviljenje o pomladi!!!!!!!

Namesto svoje najljubše osebe je na ekranu gledala stvari, ki jih je sovražila iz dna duše.

Pomladi ni prenašala.

Ker so se je drugi veselili.

Ona pa ni bila nikoli vesela.

Niti nasmejana.

Samo nekaj je sovražila še bolj od pomladi.

Otroke!

Ker so se smejali, igrali in so bili ogabno veseli in srečni. (Za vsak primer je sovražila tudi vse odrasle. Sicer malo manj kot otroke, a še vedno strastno, globoko in iz vsega srca.)

Lahko si predstavljaš, kaj za nekoga, ki je superhudoben in superzagrenjen in najbolj na vsem svetu sovraži pomlad in otroke, pomeni, da na televizorju namesto njega vrtijo otroke, ki pojejo o pomladi. Ali pa, če pomislim, bolje, da si ne predstavljaš.

Amalija Pelinšek je zgrabila skodelico s kavo, da so ji zaškripali členki na prstih, in zamahnila proti televizorju. Šele zadnji hip se je spomnila, koliko je plačala zanj, in rahlo obrnila roko. Skodelica se je tako razletela tik ob dragocenem aparatu in kavna usedlina je brizgnila po steni. Zoprni otroci na televiziji pa so še kar vreščali. Postalo ji je žal, da skodelica ni končala sredi ekrana, potem pa je izključila zvok na televizorju.

O tistem pogovoru s fikusom. Nekaj tednov pred dnevom Z.

Amalija Pelinšek je pogledala metlo, prislonjeno ob steno.

Prijelo jo je, da bi jo razbila na televizorju. Pa se je zadržala.

Vstala je in šla na balkon.

Zlovoljno je zalila fikus in vzdihnila: »Enkrat bo svet že še spoznal, koliko pametnejša sem od vseh znanstvenikov in ljudi.«

Potem je šla nazaj noter in si iskreno zaželela, da bi vsi tisti, ki so njen intervju zamenjali z otroškim vreščanjem, zboleli za koronavirusom.

Niti približno si ni predstavljala, da bi njen pogovor s fikusom lahko slišal še kdo.

Pa ga je.

Slišala ga je ena učiteljica.

Ki je živela v stanovanju pod njo.

Ta učiteljica po naključju ni bila povsem običajna učiteljica.

Tisto jutro je po naključju stopila na balkon in slišala besede z zgornjega balkona.

Potem je vznemirjeno zašepetala v uro na svoji roki: »Mislim, da smo ga našli. Oziroma njo. Hitro moramo ukrepati, preden nam jo kdo spelje. Pošljite nekoga.«

O novih tegobah Amalije Pelinšek. Nekaj tednov pred dnevom Z.

Amalija Pelinšek se je še kar mrščila v nemi televizor.

Najprej je pomislila, da je konec zoprnega vreščanja, saj so otroci nehali odpirati usta.

Potem so spet začeli. Očitno so nadaljevali z novo pesmijo.

Brez dvoma o pomladi. In rožicah. In ptičkih. In podobnih osladnih gnusobnostih.

Zaklela je.

Takrat je čez balkon do nje pritaval zvok udarjanja tipk po klavirju. Bilo je približno tako, kot da bi nekdo igral Mozarta. Nekdo, ki se zavzeto trudi, da nobene tipke ne pritisne ob pravem trenutku. In da v vsakem taktu zgreši vsaj dve noti.

Namrščila se je: *Sosedov mulc spet mrcvari klavir. Naj si že enkrat zlomi prste. Ali pa naj mu odpadejo. Lahko pa mu jih enkrat pripremem med vrata dvigala. Da bo nekaj časa tišina*, je pomislila. Misel na sosedovega mulca z roko v mavcu jo je malce pomirila.

Klavir je za nekaj hipov utihnil, potem pa nadaljeval. Zamenjala se je le žrtev. Zdaj je sosedov sin mrcvaril Beethovna.

»Joj, sine, kako lepo igraš,« je preko balkona prineslo glas iz sosednjega stanovanja. »Tole moram dati na Instagram, da te bo slišala babi.«

Daj, prosim, je pomislila Amalija Pelinšek. Mogoče jo bo zadela kap od groze, vaju bodo pa odpeljali v zapor zaradi širjenja morilskega posnetka. Da bom imela mir.

Zgrabila je metlo in nekajkrat butnila v steno.

Klavir je utihnil.

Za nekaj sekund.

Potem se je čez balkon iz sosednjega stanovanja zaslišal pritajen smeh. Najprej fantov, nato še od njegove mame. In spet zvok udarjanja po tipkah.

Največja hudoba na Zemlji oziroma v vsem vesolju je obupala in se z metlo v roki sesedla v fotelj.

Pomislila je, koliko bolj znosen bi bil svet brez klavirskih tipk. Kako lepo bi bilo, če bi lahko za vse večne čase prepovedala klavir, vse ostale inštrumente, smeh in srečo.

Pa, če bolje pomisli, tudi otroke.

In za dobro mero še starše.

Ko bi vsaj, je pomislila, živila v svetu, v katerem bi me jemali resno.

Sploh si ni predstavljala, kako hitro se ji bo ta želja uresničila.

O sliki stolpnice, na kateri ni vesoljske ladje. Nekaj tednov pred dnevom Z.

Zvečer je bila Amalija Pelinšek še vedno enako slabe volje. Sedela je pred televizorjem in premišljevala neprijazne misli o ljudeh in svetu. Bila je preveč zatopljena, da bi opazila, kaj se dogaja zunaj.

Če bi namreč gledala ven, bi videla, da je na balkonu nekaj parkiralo.

Če bi gledala ven, bi se ji tista stvar zdela podobna manjši vesoljski ladji.

Če bi gledala ven, bi videla, kako je iz te stvari zlezel velik zelen kuščar s čisto pravim repom. V oranžni uniformi.

Če bi gledala ven, bi videla, kako je veliki kuščar v oranžni uniformi proti njej usmeril nekaj, kar je bilo videti kot velikanska uspa-valna pištola.

Če bi gledala ven, bi opazila, da je iz velikan-ske uspa-valne pištole proti njej šinil žarek.

Ker pa ni gledala na balkon, ni opazila nič od tega.

Ko jo je žarek zadel, je v trenutku zaspala

v fotelju in se potopila v sanje, v katerih je bil svet popoln. Ona je bila glavna, otroci in vsi ostali mrki in nesrečni ... klavirji pa razbiti.

Na ustnice se ji je zarisal nasmeh.

Kar se nasmehov tiče, je bila precej iz vaje, saj jih že dolgo ni uporabljala. Njej nasmeh je bil zato videti bolj grozljiv kot prijazen.

Medtem je kuščar v oranžni uniformi stopil skozi balkonska vrata. Razgledal se je naokrog in z uspavalno pištolo dregnil smrčičo hudobo. Ni se premaknila, le še bolj se je nakremžila.

Iz sosednjega stanovanja se je razlegel zvok otroškega udarjanja po klavirskih tipkah. Kuščarju iz veselja – od tam je namreč pravkar priletel – se je obraz razlezel v nasmeh. Rad je imel glasbo.

Potem mu je pogled zataval k televizorju, kjer se je začela vrteti sedma epizoda Usodnega vina. Kuščarju se je obraz še bolj raznežil. Za trenutek je kazalo, da bi najraje sedel v fotelj in pogledal do konca.

Zabava je zabava, naloga je pa naloga, ta del sem pa tudi videl že dvajsetkrat, je razočarano ugasnil televizor. Iz torbe je potegnil velik

žakelj. Poveznil ga je zlobni znanstvenici čez glavo in jo odnesel na balkon. Globoko uspa-
vana Amalija Pelinšek ni čutila nič, ko jo je
stlačil v prtljažnik vesoljske ladje.

Ladja je odletela z balkona z nepopisno hi-
trotstjo. Njeno prisotnost je izdal le kratek blisk,
ki se je zarezal v noč in ga ni opazil nihče v mes-
tu.

Nihče, razen Marka. Učenca OŠ Požarnice. Tistega Marka, ki je v sosednji stolpnici pravkar pogledal skozi okno in kot nor pritiskal na gumb telefona. Prepozno in brez ostrine.

Na njegovo veliko žalost je tako nastalo le nekaj neostrih slik stolpnice, na katerih je Marko prepoznal vesoljsko ladjo. Vsi ostali pa ne.

Kdo je Krister Jansson?

Krister P. Jansson je v mladih letih namerala postati gusar. Ali pa viking. Ali pa samuraj. Skratka, želel je postati približno tak junak, o kakršnih je prebiral v knjigah in stripih, junak, ki bo pomagal dobrim ljudem in se boril proti zlikovcem in zlobnežem. Njegova starša sta rekla, da se jima zdijo ti načrti še kar hvalevredni in smiselni. Da bi bilo pa najprej vseeno dobro iti v šolo.

Zato je Krister P. Jansson namesto v vrtincu junaških pomorskih pustolovščin otroštvo preživljal v šoli. Kar se je izkazalo za precej dobro reč. V šoli je spoznal kopico zanimivih ljudi, izvedel marsikaj novega in se lotil marsikaterega podviga.

V šoli je, na primer, odkril svoj športni talent in skoraj prvi v zgodovini presmučal stopnišče svoje šole od vrha do pritličja, kar ni od muh, če upoštevamo, da je šola imela pet nadstropij. Enako drzen, a nekoliko manj uspešen je bil njegov poskus presmučati smukaški progi v Schladmingu in Val Gardeni z narobe obrnjenimi smučmi. Je pa zato predstavljal polovico para, ki je poskrbel za zgodovinski niz 50 zaporednih zmag v igri ena na ena na košarkarskem igrišču. Ampak tudi šport se ni mogel meriti z njegovim veseljem do knjig in stripov. Vsakič, ko jih je vzel v roke, so se z njimi odpirali novi svetovi in v domišljiji preigravale nove prigode. Nič čudnega, da je kmalu začel še sam pisati zgodbe in pesmi ter risati stripe.

Njegove prve pesmi in zgodbe so mu prinesle nekaj objav v šolskih časopisih. Zanje sicer ni požel zaslužene umetniške slave in pričakova-

nega navdušenja množice občudovalk (podobno kot Prešeren), so mu pa zagotovile povabilo k šolski psihologinji (s čimer se celo Prešeren ne more pohvaliti). Šolska psihologinja mu je predstavila otožne in bedne plati življenja pesnikov in pisateljev, ki v glavnem sestoji iz pisanja sonetov nesrečnim ljubeznim, nezdravega življenjskega sloga in počasnega hiranja v cukrarni. Na koncu pogovora mu je zaskrbljeno svetovala, naj si raje omisli kak spoštovanja vreden poklic. Naj, recimo, postane psiholog. Ali pa matematik. Ali pa učitelj.

Krister P. Jansson je bil približno enako dovzeten za nasvete zaskrbljene psihologinje, kot bi bil kateri koli drug normalen najstnik. Se pravi približno nič. Je bil pa zato veliko bolj dovzeten za vpliv tolpe učiteljev, ki so ga zvalili stran od zgodb in pesmi: v mračni svet kvartopirstva. Nenadoma je, namesto da bi bral knjige (še posebno šolske) ali igral košarko, hodil na kvartopirske turnirje. Starše je začelo skrbeti za njegovo šolo, tudi šolska psihologinja je že pripravila novo vabilo na pogovor ... potem pa ga je iz krempljev kvartopirske tolpe učiteljev rešil najbolj običajen najstniški zaplet: nesrečna

zaljubljenost. Karte so romale v koš, namesto na kvartopirskih turnirjih je vikende in šolske dni preživel v koprnečem hrepenenju. Naslednji korak je bil, da si je kot vsak normalen nesrečno zaljubljeni najstnik omislil kitaro. Prva podpornica njegove glasbene kariere je postala mama, ko je ugotovila, da so, odkar vadi na balkonu, z vrta izginili vsi voluharji in krti. Žal je ostala tudi edina. Na dekleta, ki jim je bilo njegovo plenkanje kitarskih strun namenjeno, je imelo namreč podoben vpliv kot na podzemne glodalce: pognalo jih je v beg.

Razočaran nad nerazumevajočim svetom je kitaro spravil na podstrešje in se odpravil na morje živeti mornarsko življenje. Na južnih otokih še danes s spoštovanjem govorijo o mornarju, ki je nekoč napekel palačinke iz 60 jajc in presekal vodovod na otoku, da je posadko in kapitana rešil grozeče lakote in žeje. Pa o tem, kako je hladnokrvno vodil ladjo na varno med napadom ilirskih piratov. Da o zakladih, brodolomih, orkanih in strupenih pošastih iz morskih globin sploh ne govorimo ...

A mornarsko življenje, je ugotovil čez čas, je v resnici manj romantično in pustolovsko,

kot piše v gusarskih in vikinških knjigah, kjer pisatelji po navadi pozabijo omeniti morsko bolezen, čiščenje medeninaste ograje, ribanje palube in drgnjenje prežganih loncev. Zato je mornarsko majico obesil na obešalnik in se vrnil na kopno. V naslednjih letih je skoraj postal matematik, košarkar, mizar, policist, reševalec ptičev, dreser psov in še kaj, tudi – tako kot mu je takrat svetovala šolska psihologinja – učitelj in psiholog. Kdo ve, kam vse bi ga še ponesla pot, če ne bi lepega dne na enem od sprehodov zagledal visoko palmo, takoj za tem pa pod njo najlepšo princeso, kar jih je kdaj uzrlo njegovo oko. Tisti trenutek je vedel, da je princesa izpod palme natanko tista princesa, s katero bi odtlej naprej rad skupaj gledal filme, luščil lešnike, reševal sudoku in delil svoje pustolovščine. In jo je povabil na ples. In čaj. In palačinke. In sprehod ... ki se je, kot se rado zna zgoditi s sprehodi v dvoje, sčasoma prevesil v še več sprehodov v dvoje.

Bivši mornar, ki je nekoč presmučal celotno šolsko stopnišče in je včasih hotel postati kapitan, gusar, viking ali samuraj, danes še vedno ne zna igrati kitare. Živi v hiški s kamnitim zi-

dom. Včasih se sreča s prijatelji, da skupaj tolčejo na bobne, tulijo vikinške zdravice pozno v noč in nasploh počnejo reči, zaradi katerih sosedi zapirajo okna, zaklepajo vrata in skrivajo mačke in hrčke v omare. Včasih bere stare zaprašene knjige, včasih pa vari zeliščne zvarke, sadi rože, zaliva lubenice ali rešuje križanke.

Včasih tudi piše ali pa pripoveduje zgodbe. Velikokrat o tem, kako bi ljudje lahko bili bolj srečni ... če bi manj razmišljali o tem, kaj vse morajo narediti, postati in doseči ... pa večkrat počeli tiste stvari, ki jih najraje počnejo, s tistimi ljudmi, ki jih imajo najraje. Ali pa tudi o čem drugem. Ni mu žal, da nikoli ni postal gusar ali viking ali samuraj, ki bi se boril proti zlikovcem in zlobnežem. Ker v resnici počne nekaj zelo podobnega. Kadar ga zaskrbi, da bi namesto ljudi, ki jim je do smeha, dobre volje, dobrote in srčnosti, svetu zavladali tisti, ki jim je bližje mrgodenje, neumnost in žlehtnoba, sede za papir in se proti temu bori s papirjem in peresom. Ampak v resnici veliko rajši razmišlja o dobrih ljudeh in o dobrih stvareh, zato v njegovih knjigah zlikovci po navadi nimajo dosti možnosti in izpadejo precej bedasti.

Če ga vprašate, kaj še počne najraje na svetu, poleg pripovedovanja zgodb, se po navadi počoha po bradi in počaka nekaj trenutkov, da bo njegov odgovor bolj dramatičen ... potem pa pove, da najrajši od vsega s princeso, ki jo je takrat spoznal pod palmo, pije kavo in je orehe, sir in sladoled na kavču v hiški na robu pragozda, v katerem živita s krdelom otrok in precej divjih psov.